

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 28.10.2009
KOM(2009) 586 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Digitaliseringsdividenden som kilde til sociale goder og økonomisk vækst

{SEK(2009) 1436}
{SEK(2009) 1437}

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Digitaliseringsdividenden som kilde til sociale goder og økonomisk vækst

(EØS-relevant tekst)

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Digitaliseringsdividenden - Det er nu der skal handles	3
2.	Skridt på vejen mod et fælles mål	4
3.	Hastende forholdsregler for at høste de første gevinster.....	6
4.	Foranstaltninger, der kræver en strategibeslutning	7
5.	Udblik mod endnu bedre udnyttelse af digitaliseringsdividenden.....	9
6.	Konklusion	11

1. DIGITALISERINGSDIVIDENDEN - DET ER NU DER SKAL HANDLES

Overgangen fra analog til digital teknik i tv-stationernes jordsendenet i Europa vil frigøre værdifulde radiofrekvenser, fordi digital sending udnytter ressourcen mere effektivt. Denne gevinst er blevet kaldt "digitaliseringsdividenden", og den rummer store muligheder for udbud af en lang række tjenester, for i dette bånd rækker radiosignalerne langt, og udstyret let kan benyttes indendørs. Det giver Europa en enestående chance for at imødekomme den stigende efterspørgsel efter radiofrekvenser og ikke mindst benytte dem til at skaffe landdistrikterne trådløst bredbånd for at slå bro over den digitale kløft, til at stimulere ibrugtagningen af nye trådløse tjenester, f.eks. næste generation af mobilt bredbånd, og til at støtte udviklingen af jordbaseret sendevirksomhed. Dermed kan denne gevinst blive et vigtigt bidrag til Lissabon-målene for konkurrenceevne og økonomisk vækst og til at opfylde vigtige sociale, kulturelle og økonomiske behov hos EU's borgere.

Frekvenserne fra digitaliseringsgevinsten¹ bliver ledige i hele Europa i løbet af relativt kort tid, for afviklingen af analogt tv bør være afsluttet i alle medlemsstater senest i 2012². Det er vigtigt ikke at forpasse denne chance for at sikre en hensigtsmæssig grad af samordning i EU, der gør det muligt at høste det fulde social og økonomiske udbytte af, at disse frekvenser bliver ledige, og at tilrettelægge en køreplan for medlemsstater, der går frem i forskellig takt på grund af forskellige nationale omstændigheder.

Derfor opridser Kommissionen i denne meddelelse en række forslag til en fælles fremgangsmåde for udnyttelsen af digitaliseringsdividenden i Europa, sådan at der straks kan gøres fremskridt med de presserende udfordringer, samtidig med at der bliver tid til at forberede strategiske og mere langsigtede nøglespørgsmål, som der må træffes afgørelse om i sammenhæng. Der bygges her videre på Kommissionens meddelelse fra 2007 om digitaliseringsdividenden³, som redegjorde for behovet for en sådan fælles strategi, og på reaktionen på det oprindelige initiativ i Rådets konklusioner⁴ og Europa-Parlamentets beslutning⁵.

Den økonomiske krise har gjort det klart, at det haster at komme videre med disse forslag, især for at stille tilstrækkelige frekvensressourcer til rådighed for trådløs kommunikation. Disse teknologier og tjenester udgør i øjeblikket det mest dynamiske led i den teknologiske innovationskæde, og de er afgørende forudsætninger for yderligere effektivitetsgevinster og omkostningsbesparelser i økonomien som helhed. Det gør dem til nøglefaktorer for den økonomiske genrejsning.

Kommissionen har indset, at en bredbåndsbaseret højhastighedsinfrastruktur er en forudsætning for mange af de udviklinger, der er afgørende for overgangen til en videnintensiv, kulstoffattig digital økonomi⁶. Den økonomiske genopretningsplan⁷, som Rådet

¹ De opstår i den del af UHF-båndet (470-862 MHz), hvor størstedelen af den jordbaserede sendevirksomhed foregår.

² Fem medlemsstater er allerede gået over til digital sending: Tyskland, Finland, Luxembourg, Sverige og Nederlandene. Det samme er tilfældet i store dele af to andre medlemsstater: Belgien og Østrig.

³ KOM(2007) 700, "At drage fuld nytte af digitaliseringsdividenden i Europa: en fælles strategi for anvendelsen af det frekvensområde, der frigives ved overgangen til digitalt tv".

⁴ Rådets konklusioner, 12. juni 2008.

⁵ Europa-Parlamentets beslutning af 24. september 2008 [2008/2099(INI)].

⁶ Se f.eks. COM(2006)129: Meddelelse fra Kommissionen om "Bredbånd til hele EU".

har tilsluttet sig, har allerede opstillet et mål om at nå op på 100 % bredbåndsdækning mellem 2010 og 2013⁸. Her tilkommer der trådløse anvendelser en nøglerolle, især med at skaffe trådløst bredbånd til landdistrikter, som ikke kan dækkes helt med kabelinfrastruktur, og med at stimulere alle kategorier af borgere til at tage mobilt bredbånd til sig. I praksis kan de nødvendige frekvensressourcer kun fremskaffes ved at tage hul på digitaliseringsdividenden, for den repræsenterer den bedste og største frekvensressource, der bliver ledig i Europa i overskuelig fremtid.

Åbningen af frekvenser fra digitaliseringsdividenden for andre tjenester giver ikke mindst operatører af bredbåndsnætet en chance for at skaffe sig værdifulde frekvensressourcer. Det ville give mulighed for mere effektiv konkurrence om udbud af bredbåndstjenester⁹.

Øges frekvensressourcerne, opstår der også nye innovationsmuligheder. De mest indlysende muligheder for innovation ligger i tv-området, da digitaliseringsdividenden rummer store frekvensmængder, som sendevirksomhederne kan bruge til at udvikle deres tjenester. Også i de serviceorienterede sektorer bliver der rigelige muligheder, der kan byde på betydelige sociale goder såsom sundhedspleje, e-læring eller digital forvaltning, e-tilgængelighed og på områder, hvor små og mellemstore virksomheder kan drage fordel af bedre adgang til økonomien.

Ifølge en nylig kommissionsundersøgelse¹⁰ vil en passende koordinering af frekvenserne i digitaliseringsdividenden som helhed, hvis den gennemføres inden 2015, kunne øge deres økonomiske virkningspotentiale med yderligere 20 til 50 mia. EUR over 15 år, hovedsagelig afhængigt af, hvor stor den faktiske fremtidige efterspørgsel efter tjenester som avanceret jordsending og trådløst bredbånd.

De politiske beslutningstagere er nu helt på det rene med fordelene ved at gribe denne chance i en økonomisk genrejsningsperiode. Debatten i Europa om, hvordan der kan skabes samspilsgvinster mellem medlemsstaterne, og hvordan en effektiv frekvenssamordning kan sikres, har taget fart i de senere måneder, og er nu tiden inde til at handle uden yderligere tøven.

2. SKRIDT PÅ VEJEN MOD ET FÆLLES MÅL

2.1. Forberedelser på EU-plan

De første skridt

I 2005 pegede Kommissionen på frigivelsen af digitaliseringsdividenden i Europa som et frekvenspolitisk hovedspørgsmål. Det skete i meddelelsen om ITU's regionale radiokonference (RRC-06)¹¹. Senere opfordrede Kommissionen til en indsats under den

⁷ KOM(2008) 800. se også formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Bruxelles den 12. december 2008.

⁸ Rådet (konkurrenceevne): Dokumentet om nøglespørgsmål, marts 2009.

⁹ Procedurene for tildeling af radiofrekvenser bør være objektive, gennemskelige, ikkediskriminerende og forholdsmæssige for at undgå konkurrenceforvridning, især på grund af ulige frekvenstildeling.

¹⁰ Kommissionens undersøgelse "A European approach to the digital dividend", september 2009, udført af Analysys Mason, DotEcon og Hogan&Hartson. .
http://ec.europa.eu/information_society/policy/radio_spectrum/documents/studies/index_en.htm#digitaldividend2009

¹¹ KOM(2005) 461, "Frekvenspolitiske prioriteter i EU inden overgangen til digital transmission set i sammenhæng med ITU's kommende regionale radiokommunikationskonference i 2006 (RRC-06)".

verdensomspændende radiokommunikationskonference (WRC-07)¹² for at give mobiltjenester samme status som sendetjenester, og det mål blev nået delvis¹³. I november 2007 fulgte Kommissionen sagen op med en central meddelelse, hvori den understregede behovet for en hensigtsmæssig frekvenskoordination på EU-plan, og fremlagde muligheder for hvordan det kunne gøres¹⁴.

Tekniske forberedelser i CEPT

I overensstemmelse med EU's rammer for politikformulering har Kommissionen, i et formelt mandat, anmodet om tekniske bidrag fra medlemsstaternes eksperter i CEPT¹⁵. CEPT har svaret Kommissionen med de vigtigste tekniske betingelser, der er nødvendige for sameksistens på digitaliseringsdividendens frekvenser mellem tovejskommunikerende net med lav til mellemhøj effekt (f.eks. til trådløst bredbånd) og traditionelle net for højeffektsending. Dette har ført videre til forberedende arbejde vedrørende den tekniske harmonisering af delbåndet 790-862 MHz.

Kommissionsundersøgelse af de samfundsøkonomiske forhold

For at forstå de sociale og økonomiske virkninger af mulighederne for at udnytte digitaliseringsdividendens frekvenser i forskellige scenarier har Kommissionen gennemført en større undersøgelse, der har analyseret og evalueret de forskellige sociale og økonomiske forhold ved hjælp af egnede økonomiske modeller¹⁶. Undersøgelsens resultater har givet vigtigt materiale til udarbejdelsen af forslagene i denne meddelelse.

Omfattende høringer

Kommissionen har hørt et bredt spektrum af berørte interessenter på forskellige måder, bl.a. ved interviewundersøgelser foretaget af konsulentvirksomheder, ved en formel interessenthøring, to workshoparrangementer i medlemsstaterne, høring af Frekvenspolitikgruppen og endelig en offentlig høring om de foreliggende forslag¹⁷.

2.2. En EU-køreplan som en praktisk vej frem

Hvad den praktiske fremgangsmåde angår foreslås det, at den nødvendige samordning opnås, ved at man enes om en "EU-køreplan" for gennemførelse af et sæt nærmere aftalte foranstaltninger. En stor del af disse foranstaltninger bør satse på at øge størrelsen og kvaliteten af digitaliseringsdividenden ud over, hvad der kan opnås, hvis hver medlemsstat handler for sig. Planerne skal desuden være smidige nok til, at der kan tages hensyn til særlige nationale forhold, ikke mindst i betragtning af de forskellige historisk fremvoksede situationer for jordsending. Samtidig bør køreplanen føre frem til konvergens mellem forskellige

¹² KOM(2007) 371 om forberedelsen af den verdensomspændende radiokommunikationskonference i 2007.

¹³ Flere medlemsstater har gjort brug af en mekanisme, der giver dem mulighed for at benytte 790-862 MHz-båndet til mobilkommunikationstjenester, og dermed foregrebet en tildeling af båndet til mobiltjenester og tv-tjenester i fællesskab, der vil træde i kraft generelt i 2015.

¹⁴ KOM(2007) 700.

¹⁵ Kommissionens mandat til CEPT om tekniske vilkår for harmonisering af digitaliseringsdividenden i EU.

¹⁶ Flere oplysninger på denne adresse: http://www.analysismason.com/EC_digital_dividend_study.

¹⁷ Se sammenfatningen på: http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/radio_spectrum/topics/reorg/digdiv_200907/index_en.htm.

ationale fremgangsmåder på langt sigt, idet formålet er at støtte innovation, gavne forbrugerne, styrke det indre marked og højne EU's konkurrenceevne.

2.3. Tilslutning fra Europa-Parlamentet og Rådet

Nogle af de vigtige valg, der skal træffes med hensyn til EU's rolle i forbindelse med digitaliseringsdividenden, er fundamentalt af politisk art. Derfor bliver det vigtigt, at Europa-Parlamentet og Rådet inddrages fuldt ud i både forberedelsen og de vigtigste beslutninger om de strategiske dele af køreplanen. Digitaliseringsdividendens frekvenser rummer store muligheder for at indføre en mere smidig frekvensforvaltning, så forslagene i denne meddelelse bliver et vigtigt input til udarbejdelsen af en strategi for frekvenspolitikken.

Kommissionen vil benytte det fremtidige program for radiofrekvenspolitikken, jf. udkastet til ændrede rammeforskrifter for elektronisk kommunikation¹⁸, der forventes vedtaget i de kommende måneder, som et middel til at sikre Europa-Parlamentets og Rådets tilslutning til de strategiske hovedelementer i den kommende EU-køreplan for digitaliseringsdividenden.

2.4. Videre frem - Kommissionens handlingsforslag

Kommissionens forslag, som der redegøres nærmere for i det følgende, skelner mellem foranstaltninger, som der allerede nu er bred tilslutning til - de skal sættes i værk med det samme som svar på politiske krav om økonomisk vækst og udjævning af den digitale kløft og for at skabe klarhed for de medlemsstater, der går i spidsen med den digitale overgang - og andre foranstaltninger, som kræver yderligere drøftelser og opnåelse af enighed i Europa-Parlamentet og Rådet.

3. HASTENDE FORHOLDSREGLER FOR AT HØSTE DE FØRSTE GEVINSTER

For at sikre, at digitaliseringsdividenden kan bidrage effektivt og rettidigt til EU's økonomiske genrejsning og for at maksimere udbyttet for forbrugerne bør der hurtigst muligt iværksættes to centrale foranstaltninger. Formålet med det er at undgå, at medlemsstaterne går i hver sin retning, hvad der ville hæmme etableringen af et indre marked for tjenester og udstyr med de betydelige stordriftsfordele, dette indebærer, uden at foregribe de udestående strategibeslutninger, som Europa-Parlamentet og Rådet bør træffe. Disse hasteforanstaltninger er emnet for Kommissionens henstilling om digitaliseringsdividenden i EU¹⁹.

3.1. Fuldstændig afvikling af analogt fjernsyn senest i 2012

Den strategiske beslutning om at udfase analog sending er allerede truffet. Men trods tidligere politiske forpligtelser på EU's måldato 2012, er det stadig usikkert om den holder. Da digitaliseringsdividendens frekvenser først bliver ledige alle sammen, når analog sending er helt afviklet, er det afgørende at sørge for, at denne proces gennemføres rettidigt i alle medlemsstaterne.

De medlemsstater, der endnu ikke har gennemført digitaliseringen, anmodes om at bekræfte, at de er forpligtede på en fuld afvikling af analog tv-sending ved at acceptere 1. januar 2012 som måldato for EU, og at færdiggøre alle nødvendige forberedelser.

¹⁸ Artikel 8a, stk. 3, (foreløbig nummerering) i udkastet til ændret ramedirektiv.

¹⁹ Henstilling fra Kommissionen, der vedtages samtidig med godkendelsen af denne meddelelse.

3.2. En skabelon for sammenhængende åbning af delbåndet 790-862 MHz for elektroniske kommunikationstjenester ved hjælp af harmoniserede tekniske anvendelsesvilkår

Et antal medlemsstater²⁰ er allerede, eller vil om kort tid komme, i en situation, der tillader dem at beslutte at åbne delbåndet 790-862 MHz for elektroniske kommunikationstjenester. Da medlemsstaterne er under stigende pres for at gribe ind, er der risiko for, at det indre marked splittes op, og stordriftsfordele, der ellers ville have kunnet opnås, går tabt, hvis Fællesskabet ikke hurtigt stiller en skabelon for en samordnet fremgangsmåde til rådighed.

I medfør af frekvenspolitikbeslutningen²¹ vil Kommissionen inden udgangen af 2009 forelægge Frekvensudvalget et udkast til EF-beslutning om den tekniske harmonisering af delbåndet 790-862 MHz. Afgørelsen vil ikke tvinge en medlemsstat til at åbne delbåndet for nye anvendelser, der ikke er tv-sending, men hvis en medlemsstat beslutter at gøre det, skal den følge de fælles tekniske parametre.

Dette er i overensstemmelse med holdningen i Frekvenspolitikgruppen, som er gennemgået i detaljer i gruppens udtalelse om digitaliseringsdividenden²², hvor det anbefales, at Kommissionen handler hurtigt for at støtte, at den øverste del af digitaliseringsdividendens frekvenser (delbåndet 790-862 MHz) stilles til rådighed på neutralt grundlag for elektroniske kommunikationstjenester. Frekvenspolitikgruppen udtaler videre, at Kommissionen bør stille sine endelige forslag om dette delbånd senest 31. oktober 2009 for at give interessenterne tid nok til at planlægge deres investeringer og afslutte de nødvendige tekniske forberedelser inden der endeligt slukkes for de analoge tjenester i 2012²³.

Det er afgørende, at medlemsstaterne støtter reguleringsbestrebelse hen imod harmoniserede vilkår for anvendelsen af delbåndet 790-862 MHz og afstår fra enhver handling, der ville hindre gennemførelsen af den tekniske harmoniseringsforanstaltning, der er under planlægning på EU-niveau.

De nødvendige tekniske forberedelser forud for tilrådighedsstillelsen af delbåndet bør omfatte ordninger, der kan forebygge forstyrrelser af eksisterende tjenester og driften af udstyr.

4. FORANSTALTNINGER, DER KRÆVER EN STRATEGIBESLUTNING

Visse af de foranstaltninger, der er nødvendige for at høste det fulde udbytte af digitaliseringsdividenden, indebærer, at der skal træffes vigtige beslutninger, der snarere er politiske end tekniske, og som derfor kræver, at Europa-Parlamentet og Rådet inddrages i fuldt omfang i fastsættelsen af de påkrævede strategiske retningslinjer. Dette kan ske inden

²⁰ Seneste optælling: Finland, Det Forenede Kongerige, Frankrig, Nederlandene, Spanien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland og Østrig.

²¹ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 676/2002/EF af 7. marts 2002 om et frekvenspolitisk regelsæt i Det Europæiske Fællesskab.

²² Frekvenspolitikgruppens udtalelse om digitaliseringsdividenden, 18. september 2009. http://rspg.groups.eu.int/rspg_opinions/index_en.htm

²³ Dette indbefatter samordning for at frigøre delbåndet for dets nuværende anvendelse til højeffektsending og organisere dets allokering således, at innovative anvendelser som f.eks. trådløst bredbånd, fremmes.

for de rammer, der tilvejebringes med det kommende frekvenspolitiske program, som også bør være en fast bestanddel af den fremtidige digitale dagsorden for Europa²⁴.

4.1. Fastlæggelse af et fælles EU-standpunkt med henblik på en mere effektiv grænseoverskridende samordning med tredjelande

Den fremtidige brug af UHF-båndet i tredjelande, der grænser op til EU, har afgørende betydning, for den vil influere på, hvordan digitaliseringsdividenden kan udnyttes i medlemsstater, der berøres af grænseoverskridende interferens. Og denne påvirkning vil brede sig som ringe i vandet til andre medlemsstater. Hvad tredjelande i nabolaget gør, vil også have betydning for de stordriftsfordele, der kan opnås, og for, hvor meget der kan opnås på bredere regionalt plan med hensyn til fremtidens innovative tjenester.

På denne baggrund får den verdensomspændende radiokommunikationskonference (WRC), der skal holdes i begyndelsen af 2012, afgørende betydning for, hvilken strategisk retning tredjelændene slår ind på. Derfor er det vigtigt, at medlemsstaterne viser, at de står fast på politikken for digitaliseringsdividenden på internationalt plan ved at forsvare et fælles EU-standpunkt på centrale områder.

Ved at vedtage et fælles EU-standpunkt til nøgleaspekter af digitaliseringsdividenden forud for WRC-forhandlingerne, med støtte fra Europa-Parlamentet og Rådet, kan EU styrke sin indsats for at sikre opbakning til sit synspunkt væsentligt.

Kommissionen kan eventuelt også bistå medlemsstaterne under deres forhandlinger med tredjelande i bi- eller multilateral sammenhæng²⁵.

4.2. Gennemførelse af åbningen af delbåndet 790-862 MHz for elektroniske kommunikationstjenester i hele EU

Kommissionens undersøgelse har analyseret, hvordan de økonomiske resultater og forholdet mellem omkostninger og udbytte varierer under forskellige scenarier for udbud og efterspørgsel efter radiofrekvenser²⁶ gennem en 15-årig periode fra og med 2012. Analysen viste, at hvis man åbner en del af digitaliseringsdividendens frekvenser - delbåndet 790-862 MHz - for trådløse bredbåndstjenester i 2015 i alle medlemsstater og på fælles anvendelsesvilkår, ville man skabe en merværdi²⁷ sammenlignet med enkeltstatslige initiativer på mindst 17 mia. EUR og helt op til 44 mia. EUR afhængigt af, hvor hurtigt de trådløse bredbåndstjenester udvikler sig i dette delbånd²⁸.

²⁴ Se kommissionsformand José Manuel Barrosos redegørelse (2009): "*Politiske retningslinjer for den næste Kommission*".

http://ec.europa.eu/commission_barroso/president/pdf/press_20090903_DA.pdf

²⁵ Se også Frekvenspolitikgruppens udtalelse om frekvensspørgsmål ved EU's ydre grænser, RSPG08-232 af 19. juni 2008. http://rspg.ec.europa.eu/documents/documents/meeting/rspg16/rspg08232_finalopinion_outereuborders.pdf

²⁶ Der blev opstillet en sammenligning af tre scenarier for frekvensudbuddet og seks for efterspørgslen (med forskellige tidsmæssigt varierede prognoser for efterspørgsel efter tv-sending og trådløse bredbåndstjenester) med et referencescenario, der viste udviklingen, hvis der ingen samordning gennemføres på europæisk plan.

²⁷ Nettoprivatværditilvækst (nettonutidsværdi akkumuleret over 15 år).

²⁸ Disse tal repræsenterer en del af den anslåede værditilvækst ved samordnet EU-indsats for hele digitaliseringsdividendens frekvensbånd - for tv-sending og trådløst bredbånd - som anført i kapitel 1. Nærmere oplysninger kan findes i konsekvensanalysedokumentet, afsnit 5.4.

Af denne grund pegede undersøgelsen på åbningen af delbåndet 790-862 MHz, som allerede er under overvejelse i flere medlemsstater, som den mest pragmatiske måde at høste et hurtigt udbytte af digitaliseringsdividenden på. Og derfor foreslår Kommissionen, at en teknisk regulering af netop dette delbånd vedtages som en hastesag. Denne beslutning om teknisk harmonisering vil dog ikke tvinge medlemsstaterne til at lukke højeffektsendere eller åbne delbåndet for elektroniske kommunikationstjenester, for der må tages hensyn til de forskellige situationer for jordsending i medlemsstaterne.

For at høste det fulde udbytte af EU-harmoniseringen vil Kommissionen eventuelt foreslå Europa-Parlamentet og Rådet, at medlemsstaterne ophører med at benytte delbåndet 790-862 MHz til højeffektsendere på tv-området og gennemfører EU's tekniske harmonisering i fuldt omfang inden en vis dato, som skal vedtages på EU-plan.

En anden fordel ved at sætte en frist for, hvornår delbåndet skal stå til rådighed for nye tjenester, er at man på den måde ville undgå, at medlemsstater, der ikke har frigjort delbåndet for tv-sending, i kraft af den grænseoverskridende interferens hindrer, at de nye tjenester kan udvikle sig effektivt i andre medlemsstater, og dermed at alle egne dækkes ind af de trådløse bredbåndstjenester.

4.3. Håndhævelse af et minimum af frekvenseffektivitet i de fremtidige anvendelser af digitaliseringsdividendens frekvenser

Digitaliseringsdividendens frekvenser er en knap og værdifuld ressource, der opfylder kulturelle, økonomiske og samfundsmæssige behov. Derfor er det vigtigt, at alle potentielle brugere har et incitament til at sikre, at de udnyttes effektivt, om end det ikke må glemmes, at det kan betyde, at der må investeres mere i effektiv teknik. Denne proces kunne man lette stærkt ved at ens om et minimum af effektivitet i frekvensanvendelsen, som enhver bruger af digitaliseringsdividendens frekvenser skal leve op til.

En mulighed for at sikre, at der gøres bedst mulig brug af digitaliseringsdividenden, og for at etablere en sammenhængende ramme for den tekniske detailregulering af frekvenseffektiviteten ville være at vedtage fælles mindstekrav på EU-plan til effektiv anvendelse af digitaliseringsdividendens frekvenser gældende for alle anvendelser.

Under de nuværende stramme økonomiske forhold vil det kræve et klart politisk engagement og en klar gennemførelsesplan at overbevise alle berørte parter om den fælles fordel ved et sådant initiativ

5. UDBLIK MOD ENDNU BEDRE UDNYTTELSE AF DIGITALISERINGSDIVIDENDEN

Digitaliseringsdividenden er under konstant udvikling, og håndteringen af den må være en "dynamisk" proces: udviklinger i teknologien, tjenesterne, markedets efterspørgsel og samfundets behov vil gøre det nødvendigt med en sideløbende tilpasning af køreplanens foranstaltninger. Udover de hastende strategiske foranstaltninger, der er redegjort for i det foregående, kunne mere fremadrettede initiativer lede til yderligere forøgelse i de ledigblevne frekvensers potentielle størrelse og anvendelighed på langt sigt. Denne potentielle ekstra kapacitet ville sætte EU i stand til at tage fremtidige udfordringer op som f.eks. en pludseligt stigende efterspørgsel efter frekvenser til nye og per definition uforudsete anvendelser. Frekvensplanlægningens lange tidshorisonter kræver, at sådanne initiativer vedtages, længe før deres virkninger viser sig (typisk 5-10 år i forvejen), og at de forberedes

med en grundig analyse af, hvilke følger de vil få, herunder deres virkninger for konkurrencen.

Blandt de mest lovende initiativer, Kommissionens undersøgelse peger på, finder man:

- 1) **Fremme af samarbejdet mellem medlemsstaterne om fælles planer for kommende sendenet (f.eks. overgang til MPEG-4 eller DVB-T2).** Et samarbejde på EU-plan kunne sigte mod at sætte mål for, hvornår nettene skal gå over til mere frekvenseffektive standarder, og opstille fælles retningslinjer for gennemførelsen.
- 2) **Krav om at alle digitale tv-modtagere, der sælges i EU efter en nærmere fastsat dato, er forberedt til en digital kompressionsstandard af den nye generation som f.eks. H264/MPEG-4 AVC.** Dette udstyr skulle også være "kompatibelt bagud" med ældre standarder for at sikre, at udsendelser ved hjælp af de nedarvede standarder også kan modtages. Det er en ambitiøs foranstaltning, som Frankrig har været pioner for, og som planlægges i Spanien. Den ville fremprovokere en kritisk masse af højtydende tv-udstyr i Europa og fremskynde udbygningen af den dertil hørende netinfrastruktur.
- 3) **Fastsættelse af mindstenormer for digitale tv-modtageres evne til at modstå interferens (interferensimmunitet)** Udstyrsproducenter og sendevirksomheder har i længere tid været optaget af behovet for at sikre, at terminaler til elektronisk kommunikation og tv-modtagere ikke generer hinanden med interferens. Ganske vist vil de tekniske parametre for brugen af en del af UHF-båndet til trådløs kommunikation hindre skadelig interferens med tv-signaler, men en mindstenorm for modtagernes evne til at modstå eventuel interferens vil sikre forbrugerne en bedre modtagelse og desuden mindske prisen for beskyttelsesforanstaltninger, som det kan blive nødvendigt at forlange for udstyr, der fungerer i tilgrænsende frekvensbånd.
- 4) **Overvejelser om udbygning af SFN-net.** Disse net er væsentligt mere frekvenseffektive, da de kan dække større geografiske områder uden ændring af bærefrekvens, men der mangler stadig en bedømmelse af deres reelle præstationer i praksis. En mulighed er at bede medlemsstaterne udveksle erfaringer med anvendelse af SFN-net med bistand fra Frekvensudvalget og at vurdere oplysningerne.
- 5) **Støtte til forskning i "frekvenhoppende" mobilkommunikationssystemer.** Det kræver store investeringer at udvikle sådanne systemer, som stiller producenterne over for store udfordringer, men sandsynligvis kunne realiseres i samarbejde, eventuelt med støtte fra fællesskabsmidler.
- 6) **Fortsat mulighed for at anvende trådløse mikrofoner og lignende anvendelser ved udpegning af kommende harmoniserede frekvenser.** Målet skulle her være at indkredse den bedste strategi for, hvordan man kan sikre en effektiv 'overgangsroute' for de nuværende brugere og producenter af apparater, der bruger de pågældende frekvensbånd. Der kunne blive tale om yderligere teknisk arbejde i CEPT²⁹ efter mandat fra Kommissionen.
- 7) **Vedtagelse af et fælles standpunkt til den potentielle anvendelse af "mellemrum" som en mulig digitaliseringsdividende.** Her skulle medlemsstaterne

²⁹ Den Europæiske Konference af Post- og Teleadministrationer.

opfordres til at samarbejde med Kommissionen om at undersøge muligheden af at tillade "kognitivt radioudstyr"³⁰ at benytte "mellemløbene" eller de indskudte frekvenser mellem sendingernes dækningsområder, hvis det opfylder et fælles sæt tekniske krav i Europa.

6. KONKLUSION

Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet til at tilkendegive deres synspunkter på dette oplæg til en samordnet strategi for anvendelse af digitaliseringsdividenden. Under behørig hensyntagen til disse to institutioners bidrag har Kommissionen til hensigt at indarbejde dele af forslagene i det mere omfattende frekvenshandlingsprogram, der i 2010 skal forelægges for Europa-Parlamentet og Rådet til vedtagelse.

Desuden vil Kommissionen hurtigst muligt anmode Frekvensudvalget om en reguleringsudtalelse om forslaget til teknisk harmonisering af delbåndet 790-862 MHz med henblik på elektroniske kommunikationstjenester.

Endelig vil medlemsstaterne blive opfordret til medio 2010 at indberette til Kommissionen, hvordan det går med at slukke for den analoge sendevirksomhed.

³⁰ Kognitiv radioteknik gør det muligt for radioudstyr selv at finde frekvenser, der ikke er besat af en primær bruger på et givet tidspunkt, og at benytte dem midlertidigt.